

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Протокол № 8 від «12» 04 2021 року

Уведено в дію наказ директора

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

№ 381 від «19» 04 2021 року

Директор ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Станіслав ШНАЙДЕР

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «ІНСТИТУТ
СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»**

Одеса – 2021

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення розроблено з метою організації процесу дистанційного навчання в Державній установі «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України (далі – ДУ «ІСЦЛХ НАМН»).

1.2. Положення регулює діяльність структурних підрозділів ДУ «ІСЦЛХ НАМН», що беруть участь у реалізації науково-освітніх програм, із застосуванням дистанційних освітніх технологій, визначає відносини учасників науково-освітнього процесу і встановлює їх права та обов'язки.

1.3. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466, з урахуванням Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800, Положення про електронні освітні ресурси, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060, Вимог до вищих навчальних закладів і закладів післядипломної освіти, наукових, науково-освітніх установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2013 № 1518, Положення про організацію освітнього процесу в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» з метою навчально-методичного та інформаційного забезпечення організації навчального процесу за дистанційною формою навчання.

1.4. В даному Положенні терміни та поняття вживаються у наступному значенні:

– *асинхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, у процесі якого обмін інформацією та інтеракціями між його учасниками між собою чи з електронними засобами навчання відбувається не у реальному часі, а з затримкою. Електронні ресурси, що використовуються для підтримки асинхронного навчання, включають у себе електронну пошту, електронні списки розсилки, електронні носії та зчитувачі інформації, системи віртуального тренінгу, інтернет-форуми тощо;

– *вебресурс* навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веббраузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

– *вебсередовище* дистанційного навчання – системно організована сукупність вебресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління вебресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

– *дистанційна форма навчання* – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яке забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

– *електронний навчально-методичний комплекс* – сукупність нормативних документів і дидактичних матеріалів, представлених в електронному вигляді, призначених для організації навчального процесу та реалізації заявлених навчальних цілей (компетенцій);

– *інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання* – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до вебресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

– *психолого-педагогічні технології дистанційного навчання* – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

– *синхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у вебсередовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

– *система дистанційного навчання* – апаратно-програмний комплекс, призначений для розробки електронних курсів і організації електронного навчання, що є компонентом віртуальної освітньої середовища закладу освіти;

– *система управління вебресурсами навчальних дисциплін (програм)* – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі вебресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих вебресурсів;

– *система управління дистанційним навчанням* – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

– *суб'єкти дистанційного навчання* – особи, які навчаються в ДУ «ІСЦЛХ НАМН», та особи, які забезпечують навчальний процес за

дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

– *технології дистанційного навчання* — комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

2. Мета та функції дистанційної форми навчання

2.1. Дистанційна форма навчання – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному шляхом опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

2.2. Метою дистанційного навчання в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за третім науково-освітнім рівнем вищої освіти для підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до державних стандартів вищої освіти; за програмами підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації інших осіб, які навчаються в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» (слухачів), підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та підготовки іноземців

2.3. Принципами дистанційного навчання є адаптивність, інтерактивність, гнучкість, модульність, оперативність і об'єктивність в оцінюванні засвоєння суб'єктами навчання освітньої програми.

2.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення особам, які навчаються, можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, релігійних та політичних поглядів, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

2.5. У разі виникнення форс-мажорних обставин, що унеможливають здійснення освітнього процесу за встановленими в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» формами, за рішенням даної установи може запроваджуватися на відповідний термін дистанційна форма навчання для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації і інших осіб, які навчаються в ДУ «ІСЦЛХ НАМН», відповідно до законодавства з подальшим внесенням змін до відповідних навчальних планів та/або програм.

2.6. ДУ «ІСЦЛХ НАМН» може застосовувати дистанційну форму навчання під час проведення лекцій, семінарських занять, науково-практичних конференцій, конгресів, симпозіумів, тематичних шкіл, семінарів тощо.

2.7. Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації.

2.8. Фінансування діяльності за дистанційною формою навчання здійснюється відповідно до законодавства, в тому числі за рахунок:

- коштів державного бюджету;
- замовника освітніх послуг (фізичної або юридичної особи);
- грантів;
- добровільних внесків і пожертв;
- інших надходжень, не заборонених законодавством.

3. Реалізація дистанційної форми навчання

3.1. Дистанційне навчання реалізовується в якості як окремої форми навчання, так і в рамках інших форм забезпечення освітнього процесу.

3.2. Рішення про організацію здобуття освіти за дистанційною формою в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» ухвалюється Вченою радою з урахуванням необхідних матеріально-технічних, кадрових та інших ресурсів.

3.3. Вимушене, тимчасове переведення здобувачів вищої освіти на дистанційну форму навчання в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» у зв'язку з неможливістю проведення занять (настання непередбачуваних обставин, карантин, надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру, виникнення пожежі, введення воєнного стану тощо) здійснюється згідно з наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

3.4. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання здійснюються в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» за ліцензованими спеціальностями (напрямами підготовки) та/або акредитованими освітніми програмами.

3.5. Строк навчання за дистанційною формою встановлюється ДУ «ІСЦЛХ НАМН» і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямами підготовки та спеціальностями з урахуванням відповідних законодавчих і нормативно-правових актів.

3.6. Кількість осіб, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації).

3.7. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ДУ «ІСЦЛХ НАМН» приймається Вченою радою.

4. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

4.1. За організацію навчання за дистанційною формою в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» відповідає науково-організаційний та патентно-інформаційний відділ.

4.2. Навчальний процес за дистанційною формою навчання в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» здійснюється у таких формах:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

Інші форми визначаються у порядку, встановленому ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

4.3. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є:

- лекція;
- практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- консультація.

4.4. Лекція, консультація, семінарське заняття проводяться дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану програми.

4.5. Практичне заняття, яке передбачає детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається навчальним планом програми.

4.6. Індивідуальні заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану.

4.7. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

4.8. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається навчальним планом та/або програмою.

4.9. Практична підготовка осіб, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженим ДУ «ІСЦЛХ НАМН» навчальним планом програми.

4.10. Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої особа, яка навчається, самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, практичних або лабораторних заняттях. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, шляхом вивчення конкретної навчальної дисципліни з використанням підручників, навчальних та методичних посібників, конспектів лекцій наукового працівника тощо.

4.11. Контрольні заходи за дистанційною формою навчання включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені ДУ «ІСЦЛХ НАМН» контролі знань, умінь та навичок, набутих у процесі навчання. Усі контрольні заходи можуть здійснюватися відповідно до рішення ДУ «ІСЦЛХ НАМН» дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференцзв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

4.12. Створення та поповнення інформаційних ресурсів (дистанційних курсів) дистанційного навчання здійснюється науковим працівниками залученими до освітнього процесу, які працюють у відповідних підрозділах, на яких визначається відповідальна особа за певний дистанційний курс.

4.13. Особливості організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання у період карантину:

- дистанційне навчання в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» на період карантину вводить шляхом реалізації ресурсних можливостей установи за рахунок оновлення змісту навчання та методів навчання, у тому числі особистісного підходу у навчанні, поширення доступу до освітньо-професійних програм вищої освіти з використанням сучасних інформаційних ресурсів;

- у разі наявності технічної можливості викладачі під час днів чергувань мають знаходитись біля комп'ютерів, оснащених відеокамерами, для забезпечення можливості надання консультацій як індивідуальних, так і колективних (за потреби);

- завідувачі структурними підрозділами та наукові працівники, які залучені до освітнього процесу зобов'язані постійно комунікувати та надавати актуальну інформацію (оголошення, повідомлення тощо) до відома здобувачів освіти.

4.14. Особам, які навчаються в ДУ «ІСЦЛХ НАМН», на час оголошення карантину слід налагодити комунікацію через електронну пошту із науковими працівниками (викладачами), що забезпечують читання лекцій та проведення практичних занять, з метою своєчасного одержання індивідуальних завдань, а також дотримуватись усіх вимог щодо навчання дистанційно відповідно до затверджених правил та розкладу.

5. Забезпечення дистанційної форми навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення вебресурсів (дистанційних курсів) навчального плану та/або програми підготовки.

5.2. Викладачі ДУ «ІСЦЛХ НАМН» мають регулярно підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання, в результаті чого отримувати відповідні підтверджуючі документи.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо), що забезпечують розроблення та використання вебресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному та асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання ДУ «ІСЦЛХ НАМН» цілодобовий доступ до вебресурсів і вебсервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах із відкритими кодами;
- вебресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання.

5.4. Вебресурси навчальних дисциплін (програм) включають в себе:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи з планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання, віртуальні лабораторні роботи та тренажери;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує вищезазначені вебресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

Перелік вебресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається ДУ «ІСЦЛХ НАМН» залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання ДУ «ІСЦЛХ НАМН» може створювати як власні вебресурси, так і використовувати інші, на які є права у даної установи.

5.5. Планування та облік навчального навантаження наукових працівників (викладачів) на очному та дистанційному етапах здійснюються відповідно до законодавчих та нормативно-правових актів.

6. Прикінцеві положення

6.1. Дане Положення затверджується Вченою радою ДУ «ІСЦЛХ НАМН» і вводиться в дію наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення у новій редакції.

6.3. Після затвердження Положення у новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.